

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Ze života JČSMF

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 16 (1971), No. 2, 110--111

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/138666>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1971

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

ZE ŽIVOTA JČSMF

ZPRÁVA O USTAVENÍ ODBORNÉ SKUPINY FPS JČMF PRO UČEBNÍ POMŮCKY

Dne 12. listopadu 1970 se v Praze sešla ustavující schůze odborné skupiny FPS pro učební pomůcky, jejímiž členy jsou *J. Novotný, M. Řešátko, J. Studnička, P. Suk* a *M. Voráček* z pražské pobočky, *V. Stach* z českobudějovické pobočky, *P. Kutný* z plzeňské pobočky, *P. Šedivý* z královéhradecké pobočky, *J. Čech, A. Kleveta, M. Kepřt* a *J. Veverka* z brněnské pobočky, *J. Mazáč* z ostravské pobočky a *F. Blaha, O. Lepil* a *B. Vystavěl* z olomoucké pobočky. Odborná skupina hodlá spolupracovat i s dalšími zájemci ve skupinách FPS při pobočkách Jednoty, a to hlavně korespondenčním stykem a akcemi v pobočkách. Skupinu by bylo možno rozšířit o zájemce z poboček, které nejsou dosud zastoupeny. Odborná skupina hodlá spolupracovat s obdobnou skupinou JSMF, jakmile tato skupina bude ustavena.

Na schůzi byl zvolen výbor skupiny (předseda *O. Lepil*, místopředseda *J. Studnička*, jednatel *B. Vystavěl* – Leninova 26, Olomouc) a byla stanovena pracovní náplň skupiny. Odborná skupina pro učební pomůcky bude vyvíjet činnost v těchto směrech: 1. Vypracování koncepce modernizace učebních pomůcek pro fyziku a vybavování škol těmito pomůckami. 2. Recenze připravovaných i vyráběných učebních pomůcek. 3. Spolupráce s odb. komisí pro fyzikální učební pomůcky při n.p. Učební pomůcky Praha. 4. Pořádání pracovních porad a konferencí za účasti širší učitelské veřejnosti k aktuálním otázkám moderních učebních pomůcek. 5. Spolupráce s časopisem *Matematika a fyzika ve škole*. 6. Zkoumání didaktické a metodické funkce učebních pomůcek. 7. Posuzování učebnic z hlediska, zda jsou v nich pro výklad využívány moderní učební pomůcky. 8. Propagace letních škol, zabývajících se metodikou využití učebních pomůcek, vypracování vzorových osnov těchto škol. 9. Informování odb. skupiny a spolupracovníků v pobočkách prostřednictvím bulletinu.

V nejbližším programu odborné skupiny je stanovení obsahového zaměření konference o problematice učebních pomůcek, kterou bude pořádat FPS v roce 1972 a dále pak zpracování iniciativního návrhu k řešení otázky údržby a morálního zastarávání fyzikálních učebních pomůcek. Připomínky k oběma otázkám od všech členů JČSMF přijímá jednatel.

Boris Vystavěl

ČINNOST POBOČKY JČMF V OLOMOUCI V R. 1970

Rok 1970 je v činnosti olomoucké pobočky JČMF rokem významných změn jednak v organizační struktuře pobočky, jednak v zaměření činnosti pobočky. V dubnu došlo v pobočce k ustavení skupin fyzikální vědecké sekce a fyzikální pedagogické sekce a v prosinci byla ustavena skupina matematické pedagogické sekce. Tato organizační přestavba se projevila v oživení přednáškové činnosti, zejména v rámci matematické a fyzikální olympiády.

Těžištěm činnosti skupiny fyzikální vědecké sekce byl vědecký seminář z optiky, v němž přednesli referáty: *W. Harwit* (USA), Nové metody multiplexní spektroskopie v astronomii (16. 1.), *L. Mišta*, Časový vývoj statistiky optických polí (19. 2.), *P. Chmela*, Generace druhé harmonické frekvence (19. 3.), *J. Kepřt*, Poloha nejpříznivější obrazové roviny při zobrazení složeným světlem (16. 4.), *V. Bumba*, Měření přenosových funkcí fotografických emulsí (21. 5.), *V. Vyšín*, Teorie optické aktivity krystalů (22. 10.), *P. Chmela*, Generace druhé harmonické frekvence v omezených paprskových svazcích (26. 11.), *O. Nováková*, Skotopické vidění v závislosti na excentricitě sítnice (17. 12.).

Bohatá byla činnost skupiny Fyzikální pedagogické sekce, která uspořádala pro středoškolské profesory přednášky *J. Fuky* (Teorie relativity na střední škole — 22. 4.) a *V. Vyšína* (Život a dílo A. Einsteina — 11. 3., Tachyony, částice rychlejší než světlo — 26. 11.). Ve vědeckém semináři z didaktiky fyziky přednášeli: *J. Žouželka* (Pokusy z kvantové a atomové fyziky — 19. 2., K modernizaci vyučovacích prostředků — 3. 12.) a *M. Bednařík* (Výzkum v didaktice fyziky v NDR — 27. 5.). Pro učitele ZDŠ byla uspořádána přednáška *Z. Kubička* (Soustava jednotek SI ve fyzice) a dva semináře k otázkám modernizace fyziky na ZDŠ, v nichž přednášeli *K. Blaták*, *L. Havlíček*, *Z. Kubiček* a *Z. Pospíšil*.

Dále v pobočce přednášeli: *W. Holzmüller* z University K. Marxe v Lipsku na téma Čtyřleté studium fyziky v rámci vysokoškolské reformy v NDR (25. 9.) a *M. Novotný* z University JEP v Brně na téma K některým otázkám matematické lingvistiky (16. 11.). *J. Voráček* měl přednášku o některých vlastnostech přirozených čísel (24. 3.), *L. Franc* přednášel o školní televizi ve vyučování matematice a fyzice a tématem přednášky *V. Vyšína* byly nové poznatky o tachyonech (19. 11.).

Pro učitele matematiky přednášel na 49. metodické besedě *M. Zedek* na téma Ideologický význam nového pojetí vyučování matematice (18. 2.) a ve dnech 1. až 4. 7. byla uspořádána letní škola, v níž přednášeli: *R. Horáček* (Ideově politická výchova v matematice), *L. Sedláček* (Středoškolská matematika a teorie svazů), *M. Laitoch* (Souřadnice prvků v prostoru z hlediska funkcionální analýzy), *M. Zedek* (Poznámky k některým kapitolám matematiky na gymnasiích), *K. Beneš* (Analogové počítače ve středoškolské praxi), *S. Trávníček* (Nerovnosti), *J. Voráček* (Iterace). Letní školy se účastnilo 36 profesorů matematiky.

V rámci olympiád byly uspořádány jednak instruktáže pro referenty ze škol, které prováděli *M. Jiroušek* a *M. Zedek* pro MO a *M. Bednařík*, *O. Lepil* a *M. Šíroká* pro FO. Přednášky pro řešitele MO kategorie C konal *S. Trávníček* a se skupinou vybraných řešitelů kategorie Z pracovali *F. Zapletal*, *R. Ženčáková*, *F. Dvořák* a *F. Mikeš*. Pro řešitele FO kategorie C byl uspořádán celodenní seminář a pro kategorie A a B přednášky doplněné demonstracemi a exkurzemi na fyzikální pracoviště přírodovědecké fakulty. Na těchto akcích se podíleli *M. Bednařík*, *O. Lepil*, *M. Šíroká*, *J. Žouželka*, *V. Kolesníkov*, *J. Záhejský* a *B. Vystavěl*.

Oldřich Lepil

ERWIN SCHRÖDINGER (1952)
(*Our Image of Matter*)

Obraz hmotné skutečnosti je dnes neustále-
nější a nejistější nežli byl kdykoliv předtím.
Známe velmi mnoho zajímavých podrobností;
každý týden se dovídáme o nových. Avšak
vybrat ze základních pojmů ty, jež byly nepo-

piratelně potvrzeny, a zkonstruovat z nich
jasný a snadno srozumitelný rámec, o němž
bychom mohli říci: tomu je jistě tak, tomu dnes
všichni věříme, je nemožné.

J. VON NEUMANN, O. MORGENSTERN (1953)
(*Theory of Games and Economic Behaviour*)

Občas se stává, že určitá fyzikální teorie se
zdá poskytovat základ pro univerzální systém,
avšak ve všech případech až dodnes toto zdání
netrvalo déle než desetiletí při nejlepším. Při
každodenní práci výzkumného fyzika zajisté
nejde o tak vysoké cíle, ale spíše o speciální
problémy, které jsou „zralé“. Ve fyzice by
pravděpodobně nebylo vůbec pokroku, kdyby
byl učiněn vážný pokus vynutit takový super-

standard. Fyzik pracuje na individuálních
problémech, z nichž některé mají velký, jiné
menší praktický význam. Sjednocování oborů,
jež byly dříve odděleny a daleko vzdáleny, se
může střídat s tímto typem práce. Avšak takové
šťastné události nastávají zřídka a teprve
tehdy, když každý z oborů byl důkladně
probádán.